Compendiu de chirurgie oro-maxilo-facială

volumul I

Sub redacția:

Alexandru Bucur

Coordonatori:

Carlos Navarro Vila

John Lowry

Julio Acero

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Compendiu de chirurgie oro-maxilo-facială / Alexandru Bucur, Carlos Navarro Vila, John Lowry, Julio Acero. - Bucuresti : Q Med Publishing, 2009
2 vol.
ISBN 978-973-88553-7-3
Vol. 1. - Bibliogr. - Index. - ISBN 978-973-88553-8-0

I. Bucur, Alexandru
II. Navarro Vila, Carlos
III. Lowry, John
IV. Acero, Julio

616.28-089
616.31-089
616.51-089

© 2009 Q Med Publishing

Q Med Publishing S.R.L., București
Sector 1, Șos. Nordului, nr. 62, parter, ap. 0-1, 014104
tel: 021.232.26.28, email: sales@quintessence.ro

Execuție grafică a ilustrațiilor: Dan Cojocaru
Graphic designer: Irina Caraivan
Coperta: Irina Caraivan, Dan Cojocaru

Toate drepturile aparțin Q Med Publishing SRL. Această lucrare este protejată prin lege. Orice valorificare a acesteia fără acordul expres al editurii va fi pedepsită conform legii. Acest lucru este valabil în cazul multiplicărilor, traducerilor, ecranizărilor și a salvării și prelucrării în format electronic. Reproducerea integrală sau parțială a textului, tabelelor sau figurilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al editurii.

Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate editurii.

ISBN	978-973-88553-7-3
ISBN vol.1	978-973-88553-8-0

Tipărit în România - Tipografia Art Group

Q Med Publishing

COD CNCSIS 304

Autori şi coordonatori:

Prof. Dr. Alexandru Bucur

Şeful Clinicii de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară
Preşedintele Societăţii Române de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială
Examinator al Boardului European de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială al UEMS
Consilier pentru România al Asociaţiei Europene de Chirurgie Cranio-Maxilo-Facială

Prof. Dr. Carlos Navarro Vila

Şeful Clinicii de Chirurgie Maxilo-Facială, Spitalul „Gregorio Marañon", Madrid
Profesor Universitar (Full Profesor), Universitatea „Complutense" Madrid, Spania
Preşedintele Comisiei Naţionale Spaniole de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială
Doctor Honoris Causa al al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti
Profesor de Onoare al Universităţilor din Napoli (Italia), Budapesta (Ungaria), La Plata (Argentina), Santiago (Chile), Havana (Cuba), Lima (Peru), La Paz (Bolivia), Santiago de Los Cabballeros (Republica Dominicană).
Preşedintele Boardului European de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială al UEMS

Prof. Dr. Julio Acero

Departamentul de Chirurgie Maxilo-Facială, Spitalul „Gregorio Marañon", Madrid
Profesor Asociat al Universităţii „Complutense" Madrid, Spania
Profesor Asociat de Onoare al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti
Doctor Honoris Causa al Universităţii „Gr.T.Popa", Iaşi
Training and Education Officer al Asociaţiei Europene de Chirurgie Cranio-Maxilo-Facială

Prof. Dr. John Lowry

Şef Catedra Cercetare Interdisciplinară
Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Spitalul Regal Bolton, Marea Britanie
Secretar general al Asociaţiei Europene de Chirurgie Cranio-Maxilo-Facială
Profesor Asociat de Onoare al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti
Doctor Honoris Causa al Universităţii „Gr.T.Popa", Iaşi
Membru de Onoare al Asociaţiei Americane de Chirurgie Orală şi Maxilo-Facială

Autori:

Dr. Horațiu Bodnar

Medic primar chirurgie oro-maxilo-facială
Şef de lucrări, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Mihai Bogdan Bucur

Medic specialist chirurgie dento-alveolară
Asistent universitar, Catedra de Tehnologia Protezelor Dentare, Universitatea „Titu Maiorescu" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Conf. Dr. Ion Canavea

Medic primar ATI
Şef Compartiment Anestezie şi Terapie Intensivă, Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu" Bucureşti

Dr. Alberto Carreño

Profesor Onorific, Medic ortodont, Universitatea Autonomă, Madrid
Şeful şcolii Postuniversitare de Ortodonţie şi Tratament Ortognatic, Universitatea „Alfonso X El Sabio" Madrid, Spania

Dr. Lucian Toma Ciocan

Medic specialist chirurgie dento-alveolară
Asistent universitar, Catedra de Tehnologia Protezelor si Materiale Dentare, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Conf. Dr. Bogdan Dimitriu

Şef Catedră Endodonţie, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Octavian Dincă

Medic specialist chirurgie oro-maxilo-facială
Asistent universitar, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Prof.Dr. Nicolae Gănuţă

Profesor Consultant, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară
Membru al Academiei de Ştiinţe Medicale

Dr. Victor Ghiţă

Medic primar chirurgie oro-maxilo-facială
Şef de lucrări, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Jose Luis Gil-Diez

Medic chirurg oro-maxilo-facial
Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Spitalul Universitar „La Princesa", Madrid, Spania

Dr. Horia Ionescu

Medic specialist chirurgie oro-maxilo-facială
Asistent universitar, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară
Doctorand Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea „Ruprecht Karl" Heidelberg, Germania

Prof. Dr. Rüdiger Marmulla

Medic chirurg oro-maxilo-facial,
Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea „Ruprecht Karl" Heidelberg, Germania

Dr. Alina Nichifor

Medic primar ATI
Compartimentul de Anestezie şi Terapie Intensivă, Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu" Bucureşti

Dr. Tiberiu Niţă

Medic primar chirurgie oro-maxilo-facială
Şef de lucrări, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Cristina Pădurariu

Medic specialist chirurgie oro-maxilo-facială
Asistent universitar, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Manuela Popescu

Medic primar ortodonţie şi ortopedie dento-facială, Medic primar stomatologie generală
Şef de lucrări, Catedra de Ortodonţie şi Ortopedie dento-facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Florin Popovici

Medic specialist chirurgie oro-maxilo-facială
Asistent universitar, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Liviu Preda

Medic primar chirurgie oro-maxilo-facială
Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu", Bucureşti

Dr. Francisco Rodríguez-Campo

Medic chirurg oro-maxilo-facial
Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Spitalul Universitar „La Princesa", Madrid, Spania

Prof. Dr. Dragoş Stanciu

Profesor Universitar Catedra de Ortodonţie şi Ortopedie dento-facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară
Decan Facultatea de Medicină Dentară, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti,

Dr. Cosmin Totan

Medic specialist chirurgie oro-maxilo-facială
Asistent universitar, Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, Facultatea de Medicină Dentară

Dr. Roxana Ulici

Medic specialist ATI
Compartimentul de Anestezie şi Terapie Intensivă, Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu" Bucureşti

Nota coordonatorului

Apariţia „Compendiului de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială" nu ar fi fost posibilă fără profesionalismul si entuziasmul Prof. Dr. Alexandru Bucur. Doresc şi pe această cale să îi mulţumesc pentru modul în care a realizat această lucrare, oferind cititorului o viziune modernă în chirurgia oro-maxilo-facială. Este de apreciat în mod deosebit impactul unei colaborări internaţionale şi interdisciplinare în redactarea cărţii, si doresc de asemenea să adresez mulţumiri echipei din Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială a Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, care a participat la realizarea acestei carti, fapt ce reflectă experienţa deosebită a autorilor în specialitatea noastră.

Doresc să îmi exprim gratitudinea si faţă de autorii-coordonatori ai lucrării: Prof. Dr. John Lowry şi Prof. Dr. Carlos Navarro-Vila.

Regretatul Prof. Lowry a fost un dascăl şi un profesionist, care a reuşit întotdeauna să ne aducă ceva diferit în viaţa profesională, promovând cooperarea ştiinţifică europeană. El este cel care m-a încurajat şi m-a sprijinit în realizarea programelor educaţionale ale Asociaţiei Europene de Chirurgie Cranio-Maxilo-Facială (EACMFS) în estul Europei. Am fost împreună implicaţi în aceste programe, care au avut un impact deosebit în România (programul de la Iaşi) – şi de altfel am primit împreună titlurile de Profesori Asociaţi de Onoare ai Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti. Din păcate, Prof. Dr. John Lowry a plecat dintre noi cu puţin timp înainte de apariţia acestui compendiu. Sunt convins că ar fi fost mândru de rezultatul muncii sale, dar şi al nostru în echipă.

Prof. Dr. Carlos Navarro-Vila, este persoana de maximă importanţă în chirurgia oro-maxilo-facială europeană, fiind de altfel si Doctor Honoris Causa al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti. De-a lungul întregii sale activităţi a creat o şcoală de tradiţie, dar şi numeroşi specialişti în domeniu, astăzi medici de renume pe plan internaţional. Contribuţia sa la acest Compendiu reprezintă în mod evident o garanţie de excelenţă şi ca urmare a frecventelor schimburi de experienţă realizate între Madrid şi Bucureşti.

Aş dori de asemenea să mulţumesc tuturor autorilor capitolelor acestor lucrări: Dr. Horaţiu Bodnar, Dr. Lucian Toma Ciocan, Conf.Dr. Bogdan Dimitriu, Dr. Octavian Dincă, Prof. Dr. Nicolae Gănuţă, Dr. Victor Ghiţă, Dr. Horia Ionescu, Dr. Tiberiu Niţă, Dr. Cristina Pădurariu, Dr. Manuela Popescu, Dr. Florin Popovici, Prof. Dr. Dragoş Stanciu, Dr. Cosmin Totan (Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, România), Dr. Mihai Bucur (Universitatea „Titu Maiorescu" Bucureşti, România), Conf. Dr. Ion Canavea, Dr. Alina Nichifor, Dr. Liviu Preda, Dr. Roxana Ulici (Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu" Bucureşti), Dr. Alberto Carreño (Universitatea „Alfonso X El Sabio" Madrid, Spania), Prof. Dr. Rüdiger Marmulla (Ruprecht Karl University Heidelberg, Germania), Dr. Jose Luis Gil-Diez şi Dr. Francisco Rodriguez-Campo (Spitalul Universitar „La Princesa" Madrid, Spania). Cu această ocazie îmi exprim gratitudinea şi aprecierea faţă de nivelul lor de pregătire profesională, teoretică şi practică, în diferitele domenii ale chirurgiei oro-maxilo-faciale.

Mulţumesc întregii echipe tehnice implicate în editarea acestei cărţi. Efortul lor a fost unul deosebit în realizarea acestei lucrări, cred eu de referinţă pe plan internaţional.

Nu în ultimul rând aş dori să mulţumesc familiilor noastre, pentru înţelegerea şi sprijinul lor, fără de care această realizare a noastră nu ar fi fost posibilă.

Madrid
27 ianuarie 2009

Prof. Dr. Julio Acero

Nota coordonatorului

Apariţia „Compendiului de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială" nu ar fi fost posibilă fără profesionalismul si entuziasmul Prof. Dr. Alexandru Bucur. Doresc şi pe această cale să îi mulţumesc pentru modul în care a realizat această lucrare, oferind cititorului o viziune modernă în chirurgia oro-maxilo-facială. Este de apreciat în mod deosebit impactul unei colaborări internaţionale şi interdisciplinare în redactarea cărţii, si doresc de asemenea să adresez mulţumiri echipei din Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială a Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, care a participat la realizarea acestei carti, fapt ce reflectă experienţa deosebită a autorilor în specialitatea noastră.

Doresc să îmi exprim gratitudinea si faţă de autorii-coordonatori ai lucrării: Prof. Dr. John Lowry şi Prof. Dr. Carlos Navarro-Vila.

Regretatul Prof. Lowry a fost un dascăl şi un profesionist, care a reuşit întotdeauna să ne aducă ceva diferit în viaţa profesională, promovând cooperarea ştiinţifică europeană. El este cel care m-a încurajat şi m-a sprijinit în realizarea programelor educaţionale ale Asociaţiei Europene de Chirurgie Cranio-Maxilo-Facială (EACMFS) în estul Europei. Am fost împreună implicaţi în aceste programe, care au avut un impact deosebit în România (programul de la Iaşi) – şi de altfel am primit împreună titlurile de Profesori Asociaţi de Onoare ai Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti. Din păcate, Prof. Dr. John Lowry a plecat dintre noi cu puţin timp înainte de apariţia acestui compendiu. Sunt convins că ar fi fost mândru de rezultatul muncii sale, dar şi al nostru în echipă.

Prof. Dr. Carlos Navarro-Vila, este persoana de maximă importanţă în chirurgia oro-maxilo-facială europeană, fiind de altfel si Doctor Honoris Causa al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti. De-a lungul întregii sale activităţi a creat o şcoală de tradiţie, dar şi numeroşi specialişti în domeniu, astăzi medici de renume pe plan internaţional. Contribuţia sa la acest Compendiu reprezintă în mod evident o garanţie de excelenţă şi ca urmare a frecventelor schimburi de experienţă realizate între Madrid şi Bucureşti.

Aş dori de asemenea să mulţumesc tuturor autorilor capitolelor acestor lucrări: Dr. Horaţiu Bodnar, Dr. Lucian Toma Ciocan, Conf.Dr. Bogdan Dimitriu, Dr. Octavian Dincă, Prof. Dr. Nicolae Gănuţă, Dr. Victor Ghiţă, Dr. Horia Ionescu, Dr. Tiberiu Niţă, Dr. Cristina Pădurariu, Dr. Manuela Popescu, Dr. Florin Popovici, Prof. Dr. Dragoş Stanciu, Dr. Cosmin Totan (Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti, România), Dr. Mihai Bucur (Universitatea „Titu Maiorescu" Bucureşti, România), Conf. Dr. Ion Canavea, Dr. Alina Nichifor, Dr. Liviu Preda, Dr. Roxana Ulici (Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială „Dan Theodorescu" Bucureşti), Dr. Alberto Carreño (Universitatea „Alfonso X El Sabio" Madrid, Spania), Prof. Dr. Rüdiger Marmulla (Ruprecht Karl University Heidelberg, Germania), Dr. Jose Luis Gil-Diez şi Dr. Francisco Rodriguez-Campo (Spitalul Universitar „La Princesa" Madrid, Spania). Cu această ocazie îmi exprim gratitudinea şi aprecierea faţă de nivelul lor de pregătire profesională, teoretică şi practică, în diferitele domenii ale chirurgiei oro-maxilo-faciale.

Mulţumesc întregii echipe tehnice implicate în editarea acestei cărţi. Efortul lor a fost unul deosebit în realizarea acestei lucrări, cred eu de referinţă pe plan internaţional.

Nu în ultimul rând aş dori să mulţumesc familiilor noastre, pentru înţelegerea şi sprijinul lor, fără de care această realizare a noastră nu ar fi fost posibilă.

Madrid
27 ianuarie 2009

Prof. Dr. Julio Acero

Cuvânt înainte

Îmi revine deosebita onoare de a scrie Cuvantul înainte al acestei deosebite lucrări, sub redacţia Prof. Dr. Alexandru Bucur. Acest lucru se datorează şi unei deosebite relaţii dintre mine şi domnia sa, pe lângă argumentele de înaltă clasă ştiinţifică şi profesională.

Domnul Prof. Dr. Alexandru Bucur şi echipa redacţională au avut ca obiectiv elaborarea unui modern Compendiu de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, având un caracter comprehensiv, didactic şi extrem de bine ilustrat. Lucrarea în două volume cuprinde optsprezece capitole de patologie, care acoperă intreaga sfera de activitate în domeniul chirurgiei oro-maxilo-faciale: chirurgia dento-alveolara, traumatologia facială, sfera oncologică oro-maxilo-facială, chirurgia reconstructivă, chirurgia ortognatică, cea a despicăturilor labio-maxilo-palatine şi cea a malformaţiilor cranio-faciale, patologia glandelor salivare, a articulaţiei temporo-mandibulare etc.

Fiecare capitol este împărţit în diferite subcapitole relevante, ceea ce permite o citire facilă şi o înţelegere cat mai structurată a aspectelor descrise. Numeroasele cazuri clinice prezentate vin în completarea aspectelor terapeutice descrise.

Lucrarea realizează o aducere la zi a aspectelor clinice şi terapeutice, în concordanţă cu datele din literatura internaţională actuală, fapt pentru care o consider ca fiind un ghid practic extrem de util clinicianului şi chirurgului de specialitate, având in vedere faptul că sunt stabilite clar liniile de conduită terapeutică pentru patologia specifică. Totodată, sunt prezentate pe larg indicaţiile, contraindicaţiile, avantajele şi dezavantajele diferitelor abordări terapeutice, într-o manieră detaliată, precisă şi bine structurată.

Această lucrare, care cuprinde o importantă colaborare internaţională, este în primul rând rezultatul experienţei deosebite a Prof. Dr. Alexandru Bucur şi a echipei sale, de-a lungul anilor, în Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială a Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" din Bucureşti, de care sunt foarte legat şi faţă de care îmi exprim încă odată gratitudinea pentru că mi-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa.

Aş dori în încheiere să subliniez faptul că actualul Compendiu de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială reprezintă răspunsul faţă de necesitatea reactualizării noţiunilor scrise în ceea ce priveşte patologia complexă a regiunii capului şi gâtului, atât pentru România, cât şi pentru întreaga Europă de Est.

Lucrarea de faţă reprezintă esenţa unei abordări moderne în domeniu, utilă atât pentru studenti, medicii rezidenţi, cât şi pentru tinerii specialişti de chirurgie oro-maxilo-facială, dar totodată utilă şi medicilor cu experienţă.

Îmi face o deosebită plăcere să vă recomand această lucrare, care aduce la zi ultimele tendinţe în domeniul chirurgiei oro-maxilo-faciale, acestea fiind prezentate într-un mod abordabil şi coerent.

Doresc să îl felicit pe Prof. Dr. Alexandru Bucur şi pe toţi colaboratorii săi pentru realizarea acestui excelent Compendiu.

Madrid
27 ianuarie 2009

Prof. Dr. Carlos Navarro Vila

Prefață

Chirurgia oro-maxilo-facială a început să se definească ca specialitate, de-a lungul timpului, odată cu progresele realizate de chirurgia generală, având astăzi un teritoriu bine delimitat, ce cuprinde în aria sa structuri anatomice complexe ale capului și gâtului, fapt ce condiționează o patologie extrem de diversă, cu impact funcțional și estetic major.

În România, chirurgia oro-maxilo-facială s-a dezvoltat concomitent și în același curent de opinie cu celelalte țări europene. În 1935, Prof. Dr. Dan Theodorescu preia conducerea învățământului stomatologic și înființează, la București, prima Clinică de chirurgie oro-maxilo-facială, la Spitalul Colțea, mutată ulterior la Spitalul Colentina.

Din 1948 și până în prezent, această specialitate își desfășoară activitatea neântrerupt în Spitalul Clinic de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială București, care poartă numele Profesorului Dr. Dan Theodorescu, tradiția fiind dusă mai departe și clinica fiind condusă ulterior de nume de prestigiu în domeniu precum: Prof. Dr. Valerian Popescu – membru al Academiei Române, Prof. Dr. Corneliu Burlibașa – membru al Academiei de Științe Medicale, Prof. Dr. Nicolae Gănuță – membru al Academiei de Științe Medicale, cărora le păstrez un respect deosebit și le exprim toată gratitudinea pentru tot ce ne-au învățat.

În lumea medicală europeană, specialiștii în chirurgia oro-maxilo-facială trebuie să posede dublă licență – medicină dentară și medicină generală – tocmai pentru a putea aborda întreaga patologie specifică, tratamentul chirurgical urmărind să restabilească funcționalitatea aparatului dento-maxilar și implicit estetica dento-facială.

Această lucrare este rezultatul experienței de peste 50 de ani a colectivului Clinicii de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială din București dar și a numeroaselor schimburi de experiență pe plan național și internațional din ultimii 15 ani, fapt ce ne-a permis o actualizare și o abordare în contextul conceptelor moderne medico-chirurgicale.

Urmărind această linie, unele capitole au necesitat o colaborare interdisciplinară firească cu ortodonția - Prof. Dr. Dragoș Stanciu, Dr. Manuela Popescu - și endodonția -Conf.Dr. Bogdan Dimitriu, cărora le mulțumim pentru înțelegere și profesionalism. Majoritatea autorilor români reprezintă un colectiv tânăr, competent și de perspectivă, ce a reușit să îmbine experiența acumulată în sala de operație cu activitatea didactică, cazuistica prezentată fiind originală și reprezentând doar o secvență din ceea ce realizăm zi de zi în clinică.

Coordonatorii acestei lucrări, Prof. Dr. Carlos Navarro Vila, Prof. Dr. John Lowry și Prof. Dr.Julio Acero sunt nume de prestigiu în chirurgia oro-maxilo-facială internațională și reprezintă o garanție că prin participarea lor, școala de chirurgie oro-maxilo-facială din București se ridică la standardele noilor cerințe europene. Nu pot decât să le mulțumesc pentru modul prietenesc și colegial în care au ajutat specialitatea noastră.

Cartea se adresează nu numai studenților Facultății de Medicină Dentară, medicilor specialiști/rezidenți de chirurgie oro-maxilo-facială , chirurgie dento-alveolară, medicilor dentiști, dar și colegilor din specialitățile conexe: ORL, Chirurgie plastică și reparatorie, Neurochirurgie, Dermatologie etc. Ea completează și reactualizează lucrarea apărută în 2008 în editura Academiei Române, intitulată „Chirurgie Oro-Maxilo-Facială", vol.III, coordonator Alexandru Bucur în „Tratat de Chirurgie", sub redacția Irinel Popescu.

Alături de colectivul de autori, am încercat o abordare firească dar complexă a întregii patologii, astfel încât și specialitatea de chirurgie dento-alveolară (practicată numai în cabinetul stomatologic) își va regăsi printre capitolele acestei cărți, patologia comună, cred eu, arbitrar desprinsă din specialitatea de chirurgie oro-maxilo-facială.

Doresc să mulțumesc și pe această cale colegilor mei, în special Dr. Octavian Dincă și Dr. Horia Ionescu pentru înțelegere, răbdare, profesionalism și deosebitul efort depus în apariția cărții. O colaborare de excepție și mulțumiri pentru desenele realizate se cuvin cu prisosință Dlui. Dan Cojocaru, dar și tânărului nostru coleg Dr. Cristian Vlădan pentru participarea la tehnoredactarea lucrării.

Sper și cred că specialiștii în domeniu ne vor aduce bine meritatele critici, ce vor face viitoarea ediție să fie mult mai bună.

București
27 ianuarie 2009

Prof.Dr. Alexandru Bucur